

الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

از رحلت پیامبر تا قیام کربلا (نینوا)

اهداف درس ۱۰: از رحلت پیامبر تا قیام کربلا (نینوا) (صفحه ۱)

از شما دانش آموزان انتظار می رود پس از پایان این درس به سوالات زیر پاسخ دهید.

- ۱- ماجرای سقیفه و به خلافت رسیدن ابوبکر را شرح دهید.
- ۲- علت سکوت حضرت علی(ع) در مقابل به خلافت رسیدن ابوبکر چه بود؟
- ۳- عمر چگونه به خلافت رسید؟
- ۴- اقدامات زمان خلافت عمر را بنویسید.
- ۵- عثمان چگونه به خلافت رسید؟
- ۶- شیوه حکومت زمان عثمان چگونه بود؟ شرح دهید.
- ۷- علت نارضایتی برخی مسلمانان از حکومت عثمان چه بود؟
- ۸- عثمان چگونه کشته شد؟
- ۹- زندگی امام علی (ع) را از کودکی تا دوران پیامبر را به طور خلاصه توضیح دهید.
- ۱۰- در دوران سه خلیفه قبل امام علی(ع) به چه اقداماتی مشغول بودند؟
- ۱۱- امام علی(ع) چگونه به خلافت رسیدند؟ توضیح دهید.
- ۱۲- علت دشمنی و مخالفت ریاست طلبان و ثروت اندوزان با امام علی(ع) چه بود؟ نام ببرید. *

اهداف درس ۱۰: از رحلت پیامبر تا قیام کربلا (نینوا) (صفحه ۲)

از شما دانش آموزان انتظار می رود پس از پایان این درس به سوالات زیر پاسخ دهید.

- ۱۳- درباره جنگ جمل سه سطر توضیح دهید.
- ۱۴- جنگ صفین بین چه کسانی بود؟ و سرانجام آن چه شد؟ شرح دهید.
- ۱۵- چرا امام علی(ع) مرکز خلافت خود را از مدینه به شهر کوفه در عراق انتقال دادند؟
- ۱۶- مهم ترین ویژگی ها و دستاوردهای حکومت حضرت علی(ع) را نام ببرید.*
- ۱۷- ساده زیستی و مقابله با اشرافی گری که از اقدامات مهم امام علی(ع) بود را شرح دهید.
- ۱۸- امام علی(ع) چگونه سعی در برقراری عدالت داشتند؟ توضیح دهید.
- ۱۹- نحوه انتخاب افراد به حکومت ولایات در حکومت امام علی(ع) چگونه بود؟ شرح دهید.
- ۲۰- معاویه پسر ابوسفیان حاکم شام شرط اطاعت از امام علی(ع) را چه چیزی قرار داده بود؟ واکنش امام علی(ع) چه بود؟
- ۲۱- امام علی(ع) در دوران خلافت خود چگونه برای وحدت و انسجام اجتماعی تلاش می کردند؟
- ۲۲- امام حسن چگونه به خلافت و جانشینی امام علی(ع) رسیدند؟
- ۲۳- اقدامات امام حسن را بنویسید.
- ۲۴- معاویه با چه اقداماتی توانست امام حسن(ع) را وادار به صلح کند؟ شورا ایفا نمودند؟

اهداف درس ۱۰: از رحلت پیامبر تا قیام کربلا (نینوا) (صفحه ۳)

از شما دانش آموزان انتظار می رود پس از پایان این درس به سوالات زیر پاسخ دهید.

۲۵- معاویه پس از تحمیل صلح به امام حسن(ع) چه اقداماتی انجام دادند؟*

۲۶- زمینه های قیام امام حسین(ع) را بیان کنید.

۲۷- امام حسین(ع) چگونه و در چه شرایطی عازم کوفه شدند؟

۲۸- اقدامات یزید برای مقابله با امام حسین(ع) را شرح دهید.

۲۹- نحوه شهادت امام حسین(ع) و یاران ایشان را توضیح دهید.

۳۰- اهداف امام حسین(ع) از قیام علیه یزید را بنویسید.

۳۱- امام سجاد(ع) و حضرت زینب(س) چه نقشی پس از عاشورا ایفا نمودند؟

حضرت محمد(ص) در ۲۸ صفر سال ۱۱ هجری در مدینه وفات یافت و
در همان شهر به خاک سپرده شد.

از رحلت رسول خدا تا شهادت امام حسین در سال ۶۱ هجری،
رویدادهای سرنوشت سازی رخ داد.

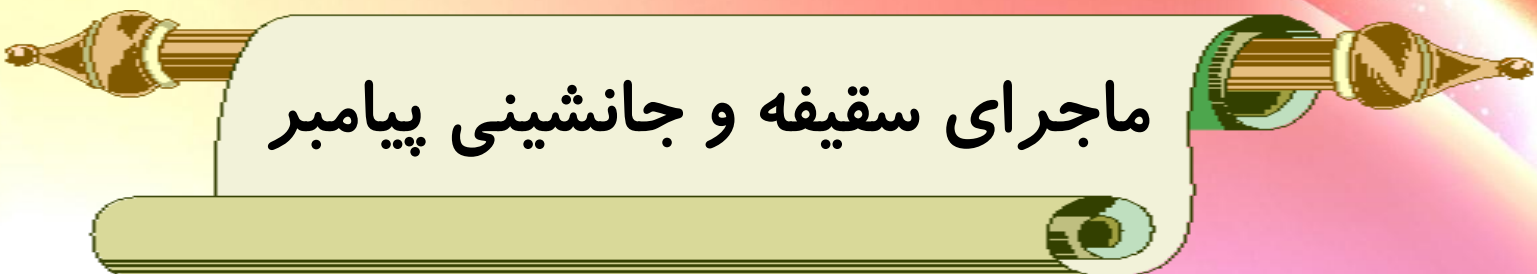
در ادامه با بعضی از این رویدادها آشنا می شوید.

مسجد النبی، محل دفن پیامبر اسلام

مقبره مطهر نبی خدا سلام الله عليه

ماجرای سقیفه و جانشینی پیامبر

رحلت رسول خدا

مراسم خاکسپاری آن حضرت توسط حضرت علی (ع) و تعدادی از اصحاب

تجمع تعدادی از انصار و مهاجرین در محل سقیفه بنی ساعده

گفتگو درباره جانشینی پیامبر

نادیده گرفتن وصیت پیامبر در غدیر خُم

هر گروه مدعی خلافت و جانشینی رسول خدا

با توجه به اینکه از گذشته میان انصار رقابت و اختلاف وجود داشت، جمعی از حاضران در

سقیفه، با ابوبکر که یکی از مهاجرین کهنسال بود، بیعت کردند و او به عنوان خلیفه اول

شناخته شد.

سقيفه به بنای مسقفی گفته می شود که ایوان هم دارد. به نظر می رسد که برخی از طوایف یا همه آنها، سقيفه ای داشته اند که برای کارهای عمومی و جلسات، از آن استفاده می کرده اند. سقيفه بنی ساعده، متعلق به طایفه بنو ساعده بن کعب بن خزرج بود و در نزدیکی مسجد النبی قرار داشت و از شهرت تاریخی برخوردار بود

گروهی از مسلمانان با یادآوری خطبهٔ پیامبر در غدیر، خواهان بیعت با حضرت علی (ع) بودند.

سکوت حضرت علی (ع) برای جلوگیری از تفرقه و درگیری مسلمانان

ابوبکر ۲ سال خلافت کرد.

او پیش از آنکه از دنیا برود عمر بن خطاب را به جانشینی خود برگزید.

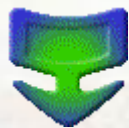

۱۰ سال

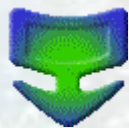

گسترش فتوحات مسلمانان (سوریه، لبنان، فلسطین، مصر و بخش وسیعی از ایران)

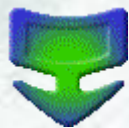
عثمان خلیفہ سوم توسط شورایی کہ عمر تعیین کرده بود بہ خلافت رسید.

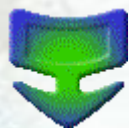
رواج زندگی تجملاتی و اشرافی

خوشگذرانی اطرافیان و کارگزاران خلیفہ با ثروت بہ دست آمدہ از فتوحات

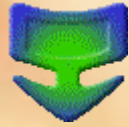

دست یافتن خاندان بنی امیہ بہ مقامات مهم و بیت المال مسلمانان

تبعید و مجازات بعضی از یاران نزدیک پیامبر توسط عثمان بہ دلیل انتقاد از او
(ابوذر، عمار، مالک اشتر)

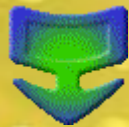
نارضایتی گروهی از مسلمانان از عملکرد اطرافیان عثمان

آمدن ناراضیان به مدینه و اعلام اعتراض

تلاش امام علی (ع) برای آرام کردن ناراضیان و جلوگیری از درگیری و خونریزی

هجوم معترضان خشمگین به خانه عثمان و قتل او

حکومت امام علی (ع)

امام علی (ع) فرزند ابوطالب در کعبه به دنیا آمد.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْلَا دَعْبِ

رکن یمانی
محل ورود فاطمه بنت اسد
مادر حضرت علی(ع) به
داخل کعبه

آن حضرت دوران کودکی و نوجوانی را در خانه حضرت محمد(ص) و تحت تربیت وی به سر برد.

نخستین مرد مسلمان

شهامت و فداکاری خوابیدن در بستر پیامبر در شب هجرت پیامبر

دلآوری و شجاعت در جنگ ها

امام علی(ع) با وجود آنکه شایسته و مستحق جانشینی پیامبر بود، به منظور جلوگیری از تفرقه مسلمانان سکوت کرد.

فعالیت های امام علی (ع) در دوران سه خلیفه قبل

تربیت شاگردان

تفسیر قرآن

عمران و آبادی و احداث نخلستان ها

پاسخگویی به سوالات دینی مردم

گشته شدن عثمان

اصرار بسیاری از مهاجرین و انصار برای بیعت با علی (ع)

عدم تمایل حضرت علی (ع) برای پذیرش مقام خلافت

اصرار زیاد مردم و پذیرش منصب خلافت توسط حضرت علی (ع)

بیعت اکثر مهاجرین و انصار به جز تعدادی از اشراف بنی امیه با امام در مسجد مدینه

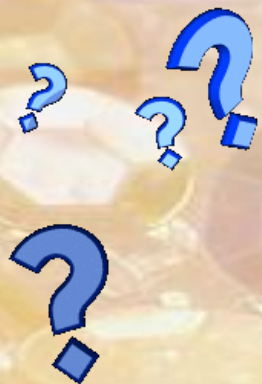
علی (ع) درباره چگونگی بیعت مردم با خود می فرماید:

«سوکندره خدامن خواستار خلافت و علاقه مندر حکومت نبودم؛ ولی شما مرا دعوت و به آن وادار کردید.»

نهج البلاغه، خطبه ۹۲

شورش و جنگ علیه حکومت امام علی (ع)

مخالفت و دشمنی ریاست طلبان و ثروت اندوزان با امام علی (ع)

اصرار علی (ع) بر عمل به قرآن و سنت پیامبر و اجرای عدالت

این گروه چون اطمینان یافتند که امام به دلخواه آنان عمل نخواهد کرد، به فتنه جویی پرداختند و سه جنگ **جَمَل**، **صِفِّین** و **نَهْرَوَان** را بر آن حضرت تحمیل کردند.

از آنجا که امام علی هیچگونه تمایلی به جنگ و خونریزی میان مسلمانان نداشت، کوشید از طریق **گفت و گو و نصیحت** بیعت شکنان و شورشیان را قانع کند که دست از تفرقه و آشوب بردارند؛ اما شورشیان اقدام به جنگ کردند.

بیت

• طلحه و زبیر از یاران قدیمی پیامبر اسلام ﷺ که در به دست آوردن سهمی از حکومت ناکام مانده بودند، بیعت خود را شکستند و در مکه با عایشه همسر رسول خدا ﷺ ملاقات کرده و مردم را به خون خواهی عثمان، علیه امیر مومنان ﷺ فراخواندند. طلحه و زبیر و ۱۶۰۰۰ از سپاه او کشته شدند؛ همین طور ۱۰۰۰ یاور علی.

۱۵ جمادی الثانی ۳۶ ق

وقوع جنگ جَمَل بین
امام علی ﷺ و سپاه ناکثین

امام در جنگ جَمَل، بیعت شکنان را شکست داد.

در صِفِّین امام علی(ع) به مقابله با سپاه معاویه رفت و آنها را ظالمین نامید.

پایداری یاران حضرت علی(ع) به ویژه مالک اشتر آثار شکست را بر چهرهٔ سپاه ستمگر آشکار ساخت.

اما در آخرین لحظات، نیرنگ عمروعاص مانع پیروزی سپاهیان امام علی(ع) شد.

عمر و عاصی:

ابا یزید! در این جنگ نه روی توان قشونت حساب کن

نه روی خدعه های من؛ فقط دعا کن در سپاه علی

مردمان جاهل فراوان باشند..

اولین پیروزی در صفین به دست امام حسین علیه السلام

در ابتدای جنگ صفین لشکریان شام جلوی آب را گرفته بودند و مانع می‌شدند که سپاه امیرالمومنین علی (ع) از آن استفاده کند.

علی (ع) سوارانی را فرستاد تا سپاه معاویه را بشکافند و آب بیاورند، ولی آنها ناامید بازگشتند. حسین (ع) از پدر اجازه خواست این کار را بکند و به همراه تعدادی سرباز به سوی دشمن رفت، بعد از مدتی درگیری، آنان را از نهر عقب راند و نهر را به تصرف در آورد، سپس به سوی پدر بازگشت و خبر از پیروزی داد.

علی (ع) گریه کرد. سپاهیان پرسیدند: چرا گریه می‌کنید، در حالی که این اولین فتح و پیروزی ما در این جنگ است که به دست حسین نصیبمان شده است. فرمود: بله اما این حسین در صحرای کربلا با لب تشنه به شهادت خواهد رسید.

بحار الانوار، ج ۳۲، ص ۵۷۳.

ویژگی‌ها و دستاوردهای حکومت امام علی

حضرت علی (ع) ۵ سال مطابق تعالیم اسلام و روش (سنت) حضرت محمد (ص) حکومت کرد.

امام در ابتدای حکومت خود، برای دفع تهدیدات بیعت شکنان و دشمنان عدالت از مدینه

رهسپار عراق شد و شهر کوفه را مرکز خلافت خود قرار داد

برگزیدن افراد صالح به حکومت ولایات

ساده زیستی و مقابله با اشرافی گری

مدارا با مخالفان

تأکید بر عدالت

ساده زیستی و مقابله با اشرافی گری

ثروت و غنایم حاصل از فتوحات

ثروت اندوزی و اشرافی گری در میان عده ای از مسلمان

امام سعی می کرد با گفتار و کردار خویش توجه مردم را به ارزشهای دینی و سنت پیامبر جلب نماید.

آن حضرت با زندگی بسیار ساده و به دور از تجملات، الگوی مناسبی برای دیگران بود.

حضرت علی (ع) را پس از شهادت در این اطاق کفن نمودند

کوفه - خانه حضرت علی (ع)

امام علی علیه السّلام الگوی کامل فرهنگ ساده زیستی بود. از لباس های معمولی که عموم مردم می پوشیدند استفاده می کرد. شخصی در کوفه خدمت امام علی علیه السّلام رسید، دید که لباس های حضرت امیرالمؤمنین علی علیه السّلام کم قیمت و ساده و وصله داراست ، با شگفتی به امام علی علیه السّلام نگریست و گفت:
چرا لباس شما وصله دارد؟

امام علی علیه السّلام در جواب فرمود:

«يَخْشَعُ لَهُ الْقَلْبُ ، وَتَذِلُّ بِهِ النَّفْسُ وَيَقْتَدِي بِهِ الْمَوْ مِّنُونَ؛ با این لباس دل خاشع و نفس اماره، خوار می گردد، و الگوی مؤ منان می شود».

برگزیدن افراد صالح به حکومت ولایات

امام افراد را بر پایه شایستگی و لیاقت برای حکومت ولایات بر می‌گزید و حاضر نبود برای رسیدن به هدف، از اشخاص ناصالح و ستمگر استفاده کند.

معاویه پسر ابوسفیان که از زمان خلافت عمر حاکم شام بود، اعلام کرد در صورتی از امام اطاعت می‌کند که حکومت شام و مصر به او واگذار شود.

اما امام با شناختی که از دشمنی امویان با اسلام و پیامبر داشت فرمود: خداوند دوست ندارد که من «گمراه‌کنندگان» را یاور خود قرار دهم.

تأکید بر عدالت

در حکومت امام علی (ع) تمامی مسلمانان از احترام و حقوق برابر برخوردار بودند.

توزیع عادلانهٔ بیت المال و دادن سهم یکسان به عرب و غیر عرب

دشمنی کسانی که قبلاً سهم بیشتری از بیت المال می گرفتند با امام علی (ع)

طلحه و زبیر به محضر علی (ع) آمدند و گفتند: در عصر خلافت عمر، بیشتر از این اندازه از بیت المال به ما می داد. علی (ع) فرمود: رسول خدا (ص) چقدر به شما می داد؟ آنها سکوت نمودند، حضرت فرمود: آیا رسول خدا (ص) بیت المال را به طور مساوی بین مسلمانان تقسیم می کرد؟ آنها گفتند: آری، فرمود: آیا پیروی از سنت رسول خدا (ص) بهتر است یا پیروی از سنت عمر؟ آنها گفتند: پیروی از سنت رسول خدا (ص) بهتر است، ولی ما دارای خصوصیاتمانند سابقه تحمل و زحمت فراوان برای اسلام، و خویشاوندی با رسول خدا (ص) هستیم. علی (ع) فرمود: آیا سابقه شما و زحمت و خویشاوندی شما بیشتر است یا سابقه و زحمت و خویشاوندی من؟ آنها گفتند شما در این امور مقدم تر هستید، حضرت فرمود: سوگند به خدا من و این اجیر من - اشاره به غلامش کرد - در بهره برداری از بیت المال یکسان هستیم و در این جهت هیچ فرقی بین من و اجیر من نیست.

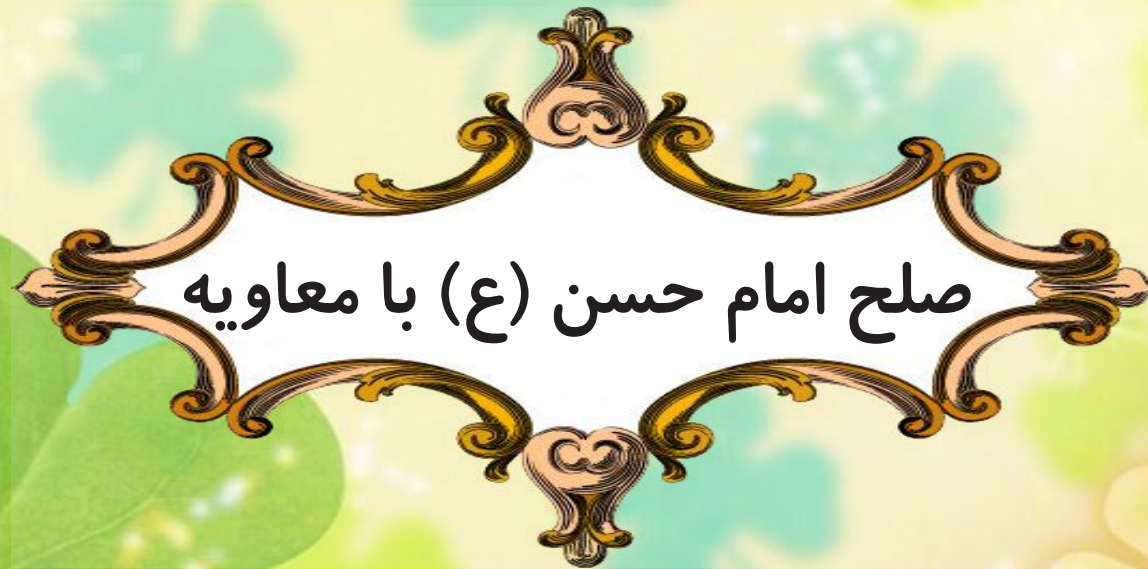
مدارا با مخالفان

امام علی (ع) با مخالفان مدارا می کردند و از انتقادهای آنان ناراحت و خشمگین نمی شد و حتی سهمشان را از بیت المال نیز پرداخت می کرد.

امام زمانی با مخالفان برخورد می کرد که آنها دست به شمشیر می بردند.

گاهی خوارج می‌کوشیدند با توهین به حضرت علی(ع) سخنرانی او را قطع کنند، حضرت از درِ سازش با آنان در می‌آمد. روزی امام(ع) در مسجد در حال سخنرانی بود که ناگهان یک نفر از خوارج از گوشه مسجد فریاد زد: «لاحکم الا لله» و به دنبال او، جمعی دیگر نیز این شعار را سر دادند. دقایقی سخن امام(ع) قطع شد. آن‌گاه امام در پاسخ فرمود: سخنی است به ظاهر حق، اما آنان باطلی را دنبال می‌کنند... تا وقتی با ما هستید از سه حق برخوردارید: از ورود شما به مساجد خدا و نماز گزاردن در آن جلوگیری نمی‌کنیم؛ شما را از بیت‌المال محروم نمی‌سازیم؛ و تا آغاز به جنگ نکرده‌اید با شما نبرد نخواهیم کرد.

تاریخ طبری، ج ۴، ص ۵۳؛ فروغ ولایت، ص ۶۳۰.

صلح امام حسن (ع) با معاویه

پس از شهادت امیر مؤمنان در ۲۱ رمضان سال ۴۰ هـ.ق، مردم کوفه با امام حسن (ع) بیعت کردند.

آن حضرت در نخستین روزهای خلافت، معاویه را از سرکشی و نافرمانی نهی کرد.

اما معاویه با سپاهی عظیم راهی عراق شد.

امام قصد داشت در مقابل معاویه ایستادگی نماید.

اما بسیاری از سپاهیان آن حضرت تمایلی به نبرد نداشتند و فقط گروه اندکی آمادهٔ جهاد بودند.

معاویه، با وعدهٔ دادن پول و مقام، بسیاری از رؤسای قبایل و حتی یاران نزدیک امام را فریب داده و جذب خود کرده بود.

در چنین اوضاعی، امام ناچار شد پیشنهاد صلح معاویه را بپذیرد و با شرایطی،

خلافت را به او واگذار کند.

يا حسن الجند

مفاد صلح نامه:

۱. معاویه به کتاب خدا (قرآن) و سنت پیامبر (ص) عمل کند.
۲. معاویه جانشینی برای خود تعیین نکند؛ و پس از او باید خلافت به حسن و بعد از او به حسین برسد.
۳. مردم در هر کجای دنیا که باشند از شر معاویه در امان باشند.
۴. جان و مال و زنان و اولاد اصحاب امیرالمؤمنین و شیعیان آن حضرت از شر معاویه در امان باشند.
۵. معاویه مکر و حيله ای در خصوص امام حسن (ع) و امام حسین (ع) و همچنین اهل بیت و خویشان رسول خدا (ص) نیندیشد و ضرری به آنها نرساند چه آشکار و چه نهان.
۶. ناسزا گفتن به امیرالمؤمنین علی (ع) و شیعیان را در پای منبر و قنوت نمازهایشان ترک کنند.
۷. بین فرزندان مقتولینی که در جنگهای جمل و صفین جز سپاهیان علی بوده‌اند، یک میلیون درهم تقسیم کند.

يا ابن رسول الله المحدثي
يا حسين بن ابي طالب

إِنِّي سَلِّمٌ لِّنَّ سَأَلَكُمُ وَ حَرْبٌ لِّنَّ حَارَبَكُمُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ

من تسلیمم و در صلح
با کسی که با شما در صلح است و در
جنگم با هر کس که با شما در جنگ است
تا روز قیامت

أمویان (بنی امیه) بر مسند خلافت

معاویه بعد از تحمیل صلح بر امام حسن (ع) در شام (سوریه) به خلافت نشست.

او سیاستمداری فریبکار بود و با دادن پول و مقام، اشخاص با نفوذ و قدرتمند را جذب خود می کرد.

عمر وعاص (به طمع دست یافتن به حکومت مصر)

معاویه به هیچ یک از تعهدات خود در پیمان صلح با امام حسن (ع) پایبند نماند.

به دستور او بر منبر و در خطبه های نماز جمعه به امام علی (ع) بدگویی می شد.

یاران و پیروان آن حضرت مورد آزار و شکنجه قرار می گرفتند.

معاویه همچنین با توطئه ای، امام حسن (ع) را به شهادت رساند.

او همچنین فرزندش یزید را به جانشینی خود، انتخاب و خلافت را موروثی کرد.

امام حسن(ع) روز بیست و هشتم ماه صفر سال ۴۹ هجری در سن ۴۷ سالگی به خاطر خوردن زهر و مسمومیت ناشی از آن به شهادت رسید و در قبرستان بقیع به خاک سپرده شد.

« شیخ کلینی » از «ابوبکر حضرمی» نقل می کند که؛ «جعه» دختر «اشعث بن قیس کندی»، امام حسن(ع) را با زهر مسموم کرد. و نیز یکی از کنیزان آن حضرت را زهر داد و مسموم کرد، آن حضرت زهر را برگردانید، ولی آن زهر در درون جان امام حسن(ع) جای گرفت و مجروح کرد و آن حضرت بر اثر آن، شهید شد.

مظلومیت امام در جریان دفن آن حضرت بیشتر جلب توجه می‌کند. هنگامی که اهل بیت(ع) می‌خواستند طبق وصیت آن حضرت، او را کنار قبر پیامبر(ص) دفن کنند، قداره‌داران بنی‌امیه به مخالفت برخاستند. در این میان «مروان بن حکم» از میان آشوب‌گران فریاد برآورد: «در حالی که عثمان در دورترین نقطه بقیع به خاک سپرده شد، گمان می‌کنید که اجازه می‌دهم حسن بن علی(ع) در خانه رسول خدا(ص) دفن شود؟!»، پیشتاز آشوب، سوار بر مرکبی، ممانعت خود را تا پای جان از دفن امام در آرامگاه رسول خدا(ص) اعلان داشت.

حتی کار از این بالاتر گرفت و در نهایت شقاوت و سب‌عیت، جنازه امام را تیرباران کردند، تا جایی که کفن آلوده به خون شد و مشایعت‌کنندگان مجبور به تعویض کفن شدند. سرانجام پس از این کشمکش‌ها، شهید مظلوم را در بقیع به خاک سپردند.

قبرستان بقیع، مدینه

عباس عموی پیامبر

امام جعفر صادق (ع)

امام محمد باقر (ع)

امام سجاد (ع)

امام حسن مجتبی (ع)

قیام امام حسین (ع)

زمینه های قیام:

امام حسین سالها در کنار پدرش امیر مؤمنان و برادرش امام حسن (ع) در صحنه جهاد و مبارزه حاضر بود.

آن حضرت پس از شهادت برادر، با سخنرانی و نامه های افشاگرانه علیه حکومت ظالمانه معاویه مبارزه کرد.

پس از مرگ معاویه، پسرش یزید طبق وصیت او به خلافت رسید.

یزید مانند جوانان دوران جاهلیت رفتار می کرد. ظلم و فساد آشکار او در جهان اسلام شهرت داشت.

امام حسین(ع) که نمی خواست با یزید بیعت نماید، با خانواده و بستگان خود از مدینه راهی مکه شد.

امام قصد داشت که در پناه خانه خدا و با استفاده از ایام حج، مردم را برای مخالفت با حکومت ستمکار و فاسد یزید آماده کند.

سوریه

عراق

ایران

■ شام

■ کربلا

■ کوفه

■ بصره

اردن

معاویه در نیمه رجب 60 مرد و یزید سلطنت اموی را به عهده گرفت. بلافاصله پیامی به حاکم مدینه فرستاد و دستور داد از حسین بیعت بگیر. اگر نپذیرفت او را به قتل برسان

مدینه

عربستان سعودی

۲۸ رجب سال ۵۶۰ ق

ایران

عراق

سوریه

شام

کربلا

کوفه

بصره

اردن

حرکت امام حسین علیه السلام از مدینه به سوی مکه

مدینه

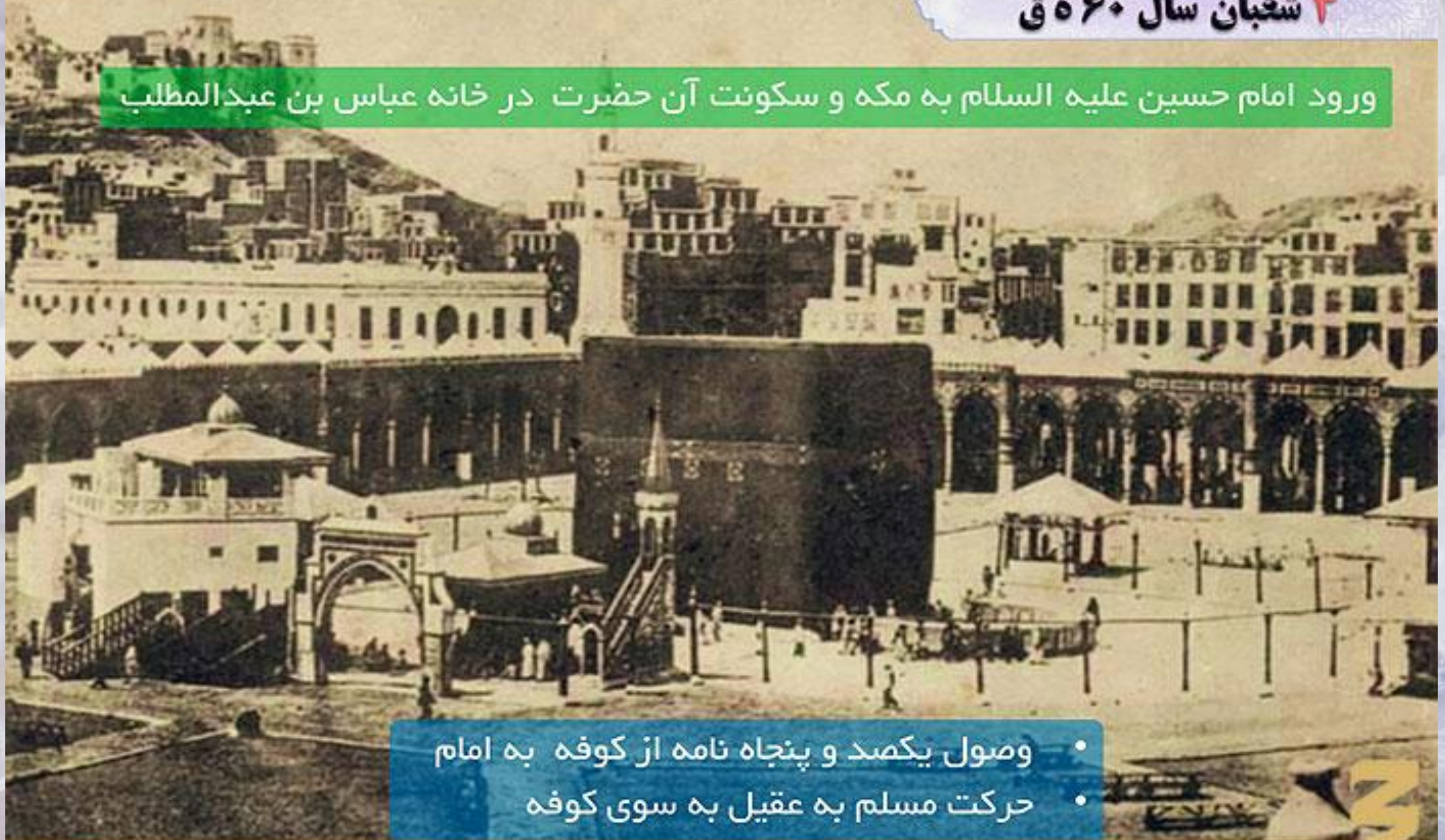

عربستان سعودی

۳ شعبان سال ۶۰ هـ ق

ورود امام حسین علیه السلام به مکه و سکونت آن حضرت در خانه عباس بن عبدالمطلب

- وصول یکصد و پنجاه نامه از کوفه به امام
- حرکت مسلم به عقیل به سوی کوفه

مردم کوفه که از حرکت آن حضرت به سوی مکه آگاه شده بودند با نوشتن نامه های فراوان، ایشان را به آن شهر دعوت کردند.

امام نخست اعتنایی به آن نامه ها نکرد، اما با اصرار کوفیان، پسر عموی خود مُسلم بن عقیل را روانه آنجا کرد.

پس از ورود مُسلم به کوفه، هزاران نفر با مُسلم به نمایندگی از امام حسین(ع) بیعت کردند. امام نیز پس از دریافت نامه مُسلم، عازم کوفه شد.

ذی الحجہ سال ۱۴۰۶ ق

حرکت ابا عبد الله عليه السلام به سمت کوفه

یزید با شنیدن اخبار کوفه، عیدالله بن زیاد را که مردی سنگدل و خونریز بود به حکومت کوفه منصوب کرد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ يَا نَارَ اللَّهِ وَابْنَ نَارِهِ

عیدالله با ایجاد رُعب و وحشت مردم را ترساند و مسلم بن عقیل را دستگیر کرد و به شهادت رساند.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ يَا نَارَ اللَّهِ وَابْنَ نَارِهِ

او سپس مردم کوفه را وادار کرد که آماده جنگ با فرزند پیامبر شوند.

ایران

عراق

سوریه

شام

اردن

کربلا

کوفه

رویایی با سپاه حر

خبر شهادت مسلم

در این مکان به امام خبر دادند که کوفیان بیعت شکسته اند ، لذا خیلی از همراهان امام از میان راه برگشتند و یاران حقیقی ماندند.

- کربلا
- کوفه
- بیشه
- جبل در حصار
- شراف
- بطن العقبه
- سوق
- بطلان
- نسیبه
- روز
- خرنوبه
- دحفر
- فایه
- نوز
- سمنبره
- هاجر
- معین فرار
- الذقیبه
- مسلح
- ام خرمان
- غمره
- وادی العقیق
- دات عرق
- صفاح
- تغیم

عربستان سعودی

سپاه یزید مانع رسیدن امام و یارانش به کوفه شدند و کاروان آن حضرت را ناچار به توقف در سرزمین گرم و خشک کربلا (نینوا) نمودند.

يَا أَبَا عَدَّ اللَّهِ الْحُسَيْنِ الْمَظْلُومِ الطَّيِّبِ

لشکریان یزید که تعدادشان بسیار زیاد بود، امام حسین (ع) و یارانش را محاصره و در روز عاشورا جنگ را آغاز کردند.

يَا أَبَا عَدَّ اللَّهِ الْحُسَيْنِ الْمَظْلُومِ الطَّيِّبِ

امام و یارانش که مرگ در راه عقیده و ایمان را سعادت و زندگی در سایه حکومت ستمگران را ننگ می دانستند، شجاعانه جنگیدند و در راه حق به شهادت رسیدند.

کاروان ابا عبدالله الحسین علیه السلام

۲ محرم سال ۶۱ هـ ق

• ورود کاروان ابا عبد الله به نینوا
• قال: اللهم انى اعوذبك من الكرب
والبلاء
• بستن راه بر امام حسین علیه السلام
توسط حر

لشکر ابن زیاد
به فرماندهی حر

نحوه برپا کردن خيام

خيام اهل بيت امام

• خيمه های کاروان به صورت هلالی آرایش گرفته شده
• خيمه امام حسين در مرکز خيام
• اطراف آن خيام اهل بيت امام حسين عليه السلام

نحوه برپا کردن خيام

خيام بنی هاشم

خيام اصحاب امام

• خيمه های کاروان به صورت هلالی آرایش گرفته شد
• خيمه امام حسين در مرکز خيام
• اطراف آن خيام اهل بيت امام حسين عليه السلام

نحوه برپا کردن خيام

خيمه دار الحرب

حضرت عباس

۳ محرم سال ۶۱ هـ ق

• ورود عمر سعد با سپاه چهار هزار نفری
• فرستادن دو نماینده از جانب عمر سعد نزد
امام حسین علیه السلام برای مذاکره
• نامه امام حسین علیه السلام برای اهل
کوفه و شهادت قیس بن مسهر
• خریداری بخشی از خاک سرزمین کربلا
توسط امام حسین علیه السلام

۲ محرم سال ۶۱ هـ ق

• ورود یزید بن رکاب کلبی با سپاه دو هزار نفری

• ورود نصر بن حرثه با سپاه دو هزار نفری

۵ محرم سال ۶۱ هـ ق

• ورود شبث بن ربعی با سپاه هزار نفری
• ملحق شدن عامر بن ابی سلامه از
کوفه به کاروان امام حسین علیه
السلام

محرم سال ۶۱ هـ ق

• ورود سپاه ده هزار نفری به فرماندهی
کعب بن طلحه، حصین بن نمیر، حجار بن
ابجر و مضایر بن رهینه و ...
• ملحق شدن حبیب مظاهر و مسلم بن
عوسجه به کاروان امام حسین علیه
السلام

۷ محرم سال ۶۱ هـ ق

• ممنوعیت آب فرات برای کاروان امام حسین علیه السلام
• ماموریت پانصد سوار دشمن بر شریعه فرات به فرماندهی عمرو ابن حجاج

محرم سال ۶۱ هـ ق

• ملاقات امام حسین علیه السلام با عمر بن سعد و ارشاد وی
• حرکت تعدادی از اصحاب امام به سمت شریعه جهت شکست حصر و آوردن آب

۹ محرم سال ۶۱ هـ ق

• آمدن شمر به کربلا با چهار هزار نفر
• رسیدن نامه عبید الله بن زیاد به عمر
سعد مبنی بر آغاز جنگ
• امان نامه برای قمر بنی هاشم و
برادرانش
• تصمیم لشکر عمر سعد برای جنگ و
فرصت یک روزه به کاروان امام حسین
علیه السلام

حصار قاسوا

حفر خندق

مخیم خندق در اطراف خیمه ها
از تن خندق از تیغ و خار جهت

شب عاشورا سال ۶۱ هـ ق

فرستاده شدن حضرت علی اکبر علیه السلام
به همراه 30 سواره و 20 پیاده برای
آوردن آب از شریعه

شب عاشورا

• ملحق شدن تعدادی از یاران به
کاوران امام حسین علیه السلام
• تغییر مکان خیمه ها و نزدیک کردن
خیمه ها به هم

• حرکت امام حسین علیه السلام به همراه
زادگان و یاران در صحرای کربلا

صبح عاشورا

• ملحق شدن حربین ریاحی به همراه
برادر، فرزند و غلامش به کاوران امام
حسین علیه السلام

• فرستادن حبیب و زهیر و برخی از
اصحاب برای ارشاد دشمن

صبح عاشورا

آرایش نظامی سپاه امام حسین علیه السلام

سید بن طاووس از امام باقر علیه السلام نقل می کند
تعداد یاران امام حسین علیه السلام 45 سواره و 100 پیاده بود.

حیب بن مظاهر فرمانده میسره سپاه

زهیر بن قین فرمانده میمنه سپاه

آغاز جنگ در صبح عاشورا

• پرتاب اولین تیر به سمت سپاه امام حسین علیه السلام
توسط عمر سعد لعن الله علیه
• تیر اندازی به سمت خیمه

شهادت حدود 50 تن از یاران با وفای امام علیه السلام
با یورش اولیه دشمن

حمله به سمت سپاه امام علیه السلام

- حمله یکپارچه لشکر دشمن
- درخواست برای جنگ با عزت
- دستور عقب نشینی دشمن
- آغاز نبرد تن به تن

شهادت حبیب بن مظاهر

ظهر عاشورا

- اقامه نماز ظهر توسط اباعبدالله الحسین علیه السلام و یاران
- تیر اندازی به سمت امام حسین علیه السلام و یارانش در هنگام نماز

شهادت عمرو بن قرظہ انصاری و سعید بن عبدالله حنفی

اردوگاه لشکر عمر سعد لعن الله عليه

عصر عاشورا

- حمله تن به تن اصحاب به سمت دشمن
- پیکار تن به تن بنی هاشم در میدان نبرد

قال الحسين عليه السلام: اللهم اشهد علي هولاء فقد برز عليهم أشبه الناس خلقاً و خلقاً و منطقاً برسول الله

**شهادت علی اکبر علیه السلام در میدان
لشکر دشمن**

عصر عاشورا

• حرکت ابا عبدالله الحسین علیه السلام به همراه ابوالفضل العباس به سمت شریعه برای رساندن آب اهل خيام

دشمن بین امام علیه السلام و برادرش جدایی ایجاد کرد

عصر عاشورا

• حرکت ابا عبدالله الحسین علیه السلام
به همراه ابا الفضل العباس به سمت
شریعه برای رساندن آب اهل خيام

قال الحسین علیه السلام:
اخى العباس! الان انكسر ظهري... و قلت حيلتي

شهادت قمر بنی هاشم ابا الفضل العباس

عصر عاشورا

• شهادت شیرخوار کربلا علی اصغر

ندای آسمانی خطاب به امام علیه السلام:
دعه یا حسین فان له مرضعا فی الجنة

عصر عاشورا

• شهادت عبدالله بن حسن

گودال قتلگاه

تل زینبیه

شهادت سیدالشهدا
حضرت ابا عبدالله الحسین

نمایی از شهر کربلا

حرم حضرت عباس رحمه الله

حرم حضرت امام حسین عليه السلام

تل زینبیه

خیمه گاه

رسالت

اهداف و دستاوردهای قیام کربلا

رسالت

اینکه نیم قرن بعد از رحلت رسول خدا، فرد فاسد و گنه کاری چون یزید به عنوان خلیفهٔ مسلمانان به قدرت رسید، نشان می دهد که جامعهٔ اسلامی دچار انحراف بزرگی شده بود.

فقط حرکتی عظیم مانند قیام کربلا و شهادت امام حسین(ع) و فرزندان، بستگان و یارانش می توانست از گسترش این انحراف جلوگیری کند.

امام حسین در وصیت نامه خویش، درباره هدف قیام خود فرموده است:

امام حسین علیه السلام:

من قیام کرده‌ام بکسر اخلال و افساد و ظلم بکمه قیام من

بمخاطب امر به معروف و نهی از منکر و نشانه دادش راه

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و پدرم امیرالمؤمنین علیه السلام

و اصلاح مفسد در امت جدم مر باشد.

السَّلَامُ عَلَيَّ وَعَلَىٰ آلِي
وَسَلَامٌ مِّنِّي

حضرت زینب پس از شهادت برادر خود، در دوران اسارت با سخنانی های روشنگرانه، اهداف قیام کربلا و چهره واقعی حکومت ستمکار بنی امیه را برای همگان آشکار کرد.

کربلا در کربلا می ماند که زینب بود

یا حضرت زینب کبری (سلام الله علیها)

تاریخ گواهی می دهد که از آن پس قیام های زیادی در جهان اسلام و نواحی دیگر از
قیام عاشورا الگو گرفته اند.

این قیام تأثیر بسیاری در روحیه ظلم ستیزی مسلمانان به ویژه شیعیان بر جای نهاده است.

سپاس از ہمراہی شما

